

החוג לחינוך חברתי-קהילתי

ראש החוג: די"ר אלי וינוקור

ברוכים הבאים

ברוכים הבאים לחוברת המידע על החוג לחינוך חברתי קהילתי (חינוך בלתי פורמלי), האקדמית אורדון. את הצעתם לכאן, כנראה שיש לכם "אש בעיניים" ושאתם רוצים להפוך לאנשי חינוך, ולא רק למורים. והאמת, שנה בדיוק פרופיל הסטודנטים בחוג שלנו. למה? כי החוג לחינוך חברתי קהילתי מקפץ להכשיר את מחנכי המחר - מורים, מדריכים ואנשי חינוך, שאינם מסתפקים בהוראה פרונטלית, הקניית ידע ושינון חומרי, אלא יודעים להתמודד בדרכים יצירתיות וחדשניות, עם אחד האתגרים החשובים בימינו - לפתח דרך אל לבו של הנער, בעידן גלובלי ומשתנה. עם התפתחותם המקצועית בחוג, תהפכו ל"מדריכים חברתיים" - מנהיגים חינוכיים-חברתיים, שמסוגלים לבנות תהליכים, פרויקטים, יוזמות, מפגשים חברתיים ותכניות שמנות לטובה את המציאות במתי הספר ובקהילה.

על המרצים ועל המנטורים שבהם תפגשו בתהליך הלימודי

סגל החוג משלב אנשי אקדמיה בולטים לצד יעמים חברתיים-חינוכיים בעלי ניסיון והיכרות צמוקים עם עולמם החינוך החברתי-קהילתי. דגש מרכזי בחוג ניתן להיבט המעשי, הן מהחינת הכלים הפרקטיים שתרכשו במהלך הלימודים, והן מהחינת רשת הקשרים שתזרו עם בעלי תפקידים בעולמם המקצועי - דבר שיוציא לכם להשתלם בצבודה כבר במהלך הלימודים.

הרכב המרצים הייחודי, תכני הלימוד, שיטות ההוראה החדשניות, האווירה בכיתה, כמו גם ההתנסות וההיכרות עם "השטח", הופכים את הלימודים לחוויה חינוכית עשירה ומקצועית שהסטודנטים שלנו לוקחים איתם לחיים.

התואר והתעודות המקצועיות שאתם מקבלים

בוארי החוג לזכאית לתואר ראשון בחינוך חברתי-קהילתי ובחוג נוסף לבחירתכם, ולשתי תעודות מקצועיות: תעודת הוראה ותעודת "עובד חינוך". הכשרה זו מצוידת את בוארי החוג ביתרונות יחסיים שיאפשרו להם להשתלם בשוק העבודה בתפקידים מובילים, הן בחינוך הפורמלי (בבית הספר) והן בחינוך הבלתי-פורמלי (בבית הספר ומחוצה לו).

ההתמחויות

במהלך הלימודים, הסטודנטים בחוג בוחרים באחת משתי ההתמחויות:

א. חינוך חברתי קהילתי. קורסים לדאמה: צובד החינוך כמנהיג חברתי-קהילתי, תכנון, פיתוח והצרכת תכניות בתחומי החינוך החברתי-קהילתי, תקשורת בינאישית וצבודת צוות, יצאות וחדשנות, מיומנויות בניהול חינוכי, יסודות השולחן הצלול וצוד. בוצרי ההתמחות משתלבים בבתי ספר, במרכזים קהילתיים, בתנועות ובארגוני נוצר, בצמותות, ובמחלקות הנוצר והתרגות ברשויות המקומיות.

ב. קידום נוצר. קורסים לדאמה: פדגוגיות אלטרנטיביות בחינוך, ילדים ונוצר במצבי סיכון ולחץ, מתבצרים וביציות התנהגות - ממניעה וצד להתערבות, גישות התערבות חינוכיות וטיפוליות בצבודה צט נוצר, התמודדות פסיכו-חינוכית צט אלימות וסטייה בקרב בני נוצר וצוד. בוצרי ההתמחות משתלבים בכפרי נוצר, בפנימיות, ביחידות לקידום נוצר, ובמאון המסכרות לטיפול בנוצר במצוקה הקיימות בקהילה.

האקדמית
גורדון

מגדלור לחינוך
ולהשכלה

תקצירי קורסי חינוך חברתי-קהילתי

תוכן עניינים

4	מבוא לחינוך בלתי פורמלי	שם הקורס:
4	קהילה וקהילתיות	שם הקורס:
5	אנתרופולוגיה ותרבות של נוער	שם הקורס:
5	אתגרים חינוכיים בארץ ובעולם ופדגוגיה ביקורתית	שם הקורס:
6	ילדים ונוער במצבי משבר-מזיהוי להתמודדות	שם הקורס:
6	יזמות וחדשנות בחינוך הבלתי פורמאלי	שם הקורס:
7	חינוך בלתי פורמאלי – הלכה למעשה	שם הקורס:
7	הכרת מסגרות בחינוך החברתי-קהילתי והבלתי פורמאלי	שם הקורס:
8	פדגוגיות בחינוך הבלתי פורמאלי	שם הקורס:
9	חינוך למיניות בריאה בגיל ההתבגרות	שם הקורס:
9	התמודדות פסיכו-חינוכית עם אלימות בני נוער	שם הקורס:
10	תכנון, פיתוח והערכת תכניות בתחומי החינוך החברתי-קהילתי-תיאוריה ופרקטיקה	שם הקורס:
10	תקשורת בינאישית ועבודת צוות	שם הקורס:
11	רטוריקה ותרבות הדיבור	שם הקורס:
11	עבריינות נוער	שם הקורס:
12	תרבות הפנאי בקרב בני נוער	שם הקורס:
12	מנהיגות נוער	שם הקורס:
13	מבוא לרב תרבותיות	שם הקורס:
13	הדרוזים- עדה ומסורת	שם הקורס:
14	חינוך לערכים בעידן הדיגיטאלי	שם הקורס:
14	משחוק בהוראה והדרכה	שם הקורס:
15	חינוך לקוסמופוליטיות	שם הקורס:
15	אידיאולוגיות כלכליות-חברתיות אל מול האתגרים החברתיים במאה ה-21	שם הקורס:
16	תהליכים קבוצתיים ועבודה קבוצתית בקרב קבוצות ילדים ונוער	שם הקורס:
17	זהות ואתיקה מקצועית של עובד החינוך הבלתי פורמאלי: ערכים וכלים	שם הקורס:
17	גישות התערבות חינוכיות וטיפוליות בעבודה עם נוער	שם הקורס:
18	התנהגויות סיכון בקרב בני נוער מנקודת מבט פסיכואנליטית	שם הקורס:
18	המדריך כמנהיג חברתי-ניהול פרויקטים קהילתיים	שם הקורס:
19	יזמות חברתית וחברתית-עסקית	שם הקורס:
19	מיומנויות בניהול	שם הקורס:
עובד החינוך כיוזם וכמוביל שינוי חברתי-קהילתי: שולחן עגול ומעגלי שיח, מתיאוריה	שם הקורס:	
20	למעשה	
21	חינוך חברתי קהילתי-מלמדה ליישום	שם הקורס:

שם הקורס :	מבוא לחינוך בלתי פורמלי
שם המרצה :	ד"ר אלי וינוקור
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	אין
סוג הקורס :	שעור (חובה)
שנת הלימודים :	שנה א'

תיאור הקורס :

קורס מבואי העוסק בחשיפת מספר סוגיות מרכזיות במחקר ובפרקטיקה של החינוך בכלל והחינוך הבלתי פורמלי והחברתי-קהילתי בפרט. במהלך הקורס יושם דגש מיוחד על הכרות עם שדה החינוך הבלתי פורמלי, כמודל חינוך ייחודי הניצב למול החינוך הפורמלי או לחילופין משלים אותו, על יתרונותיו וחסרונותיו. בסיום הקורס הסטודנטים יכירו את החינוך הבלתי פורמלי על מכלול מרכיביו – דרכי התפתחותו ההיסטוריים, השתנותו, הפולמוסים סביבו, הפדגוגיות הייחודיות שקשורות בו, מטרותיו, תחומי פעולתו ודרכי החשיפה אליו בימינו, כמו גם הרלוונטיות שלו לאתגרי השעה, בדגש על החברה הישראלית.

שם הקורס :	קהילה וקהילתיות
שם המרצה :	אורטל מרחב
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	אין
סוג הקורס :	שעור (חובה)
שנת הלימודים :	שנה א'

תיאור הקורס :

חקר קבוצות שמכנות את עצמן "קהילות" – זיהוי אמצעים קהילתיים (אם אכן קיימים) וחשיפה למגוון הקהילות במרחב הציבורי. במהלך הקורס הסטודנט יפתח הבנה של מהויות הקהילה ומשמעותה לחברה ולפרט, ידע לבחון היבטים שונים של המושגים: קהילה וקהילתיות, יכיר תהליכים בהיווצרותן של קהילות, הוויית ה"קהילתיות" והסיבה שהיא נתפסת כיסוד מרכזי בחיים הדמוקרטיים, הסטודנט יתוודע לסוגים שונים של קהילות, מניעי הקמתן, פיתוחן או שקיעתן וכיר את מקומן ותפקידן של קהילות וירטואליות ויתמודדו עם שאלות הנוגעות לאופייה ולתפקידה של הקהילה בחברה בת זמננו, שתאפשר הבנה טובה יותר של תהליכים חברתיים הקורים בד בבד עם תהליכי המודרניזציה והשתנות החברה המסורתית.

שם הקורס :	אנתרופולוגיה ותרבות של נוער
שם המרצה :	ד"ר כלנית סגל לויט
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	אין
סוג הקורס :	שעור (חובה)
שנת הלימודים :	שנה א'

תיאור הקורס :

אחת ממטרותיו החשובות של החינוך הבלתי פורמלי היא מתן מענה קשוב, גמיש ומותאם לצרכים של בני הנוער. תקופת הנעורים היא תקופה מאתגרת מבחינת מהותה, הגדרתה ומאפייניה. ראשיתה, סיומה ומשמעותה מצויים בלבו של דיון אקדמי וחברתי. לתפיסות והשפעות תרבותיות מקום חשוב בביטוייה השונים של תקופה זו בחברות שונות.

אנתרופולוגיה בוחנת את התנהלותם של פרטים וקבוצות, בהקשר התרבותי, ומכאן חשיבותה בהבנת משמעות מורכבותה ורב-ממדיותה של תקופת הנעורים. הערכה מעמיקה של נעורים בישראל, בפרספקטיבה האנתרופולוגית, היא בעלת פוטנציאל יישומי לתכנון ולפיתוח המענים החינוכיים, לתקשורת ולדרכי העבודה עם בני הנוער.

שם הקורס :	אתגרים חינוכיים בארץ ובעולם ופדגוגיה ביקורתית
שם המרצה :	ד"ר אלי וינוקור
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	אין
סוג הקורס :	שעור (חובה)
שנת הלימודים :	שנה א'

תיאור הקורס :

במסגרת הקורס הסטודנטים יחשפו אל קשת האתגרים שמזמנת לנו תקופתנו מנקודת מבטה של הפדגוגיה הביקורתית, תוך חקירת הגיון פעולתם של גורמים מדכאים, מנכרים ומחפצנים בשיח התרבותי והחינוכי. במהלך הקורס נעמיק בחינוך שכנגד שמציעה הפדגוגיה הביקורתית, בדגש מיוחד על עקרונות השחרור וההעצמה בתורתיהם של הוגי הפדגוגיה הביקורתית על גווניהם השונים וכן נדרש לרלוונטיות של תיאוריות אלו להקשר הישראלי.

שם הקורס :	ילדים ונוער במצבי משבר-מזיהוי להתמודדות
שם המרצה :	ד"ר כלנית סגל לויט
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	אין
סוג הקורס :	שעור (חובה)
שנת הלימודים :	שנה א'

תיאור הקורס :

הקורס יקנה ידע בסיסי לזיהוי מצבי משבר (שימוש בסמים ואלכוהול, אובדנות והפרעות אכילה, יחסי זוגיות בהם קיימת אלימות ופגיעה מינית) תוך הכרתן של דרכי התמודדות ומודלים להתערבות. במהלך הקורס הסטודנט יכיר תיאוריות בנושא מצבי לחץ ומשבר; ילמד לזהות סימפטומים של מצוקה בקרב ילדים ובני נוער הנמצאים במשבר בתחומים: סמים ואלכוהול, אובדנות, הפרעות אכילה, ביחסי זוגיות אלימים ופגיעה מינית; יערוך היכרות עם חוקים המגנים על זכויות ילדים בדגש על חוק חובת הדיווח ומודלים להתערבות ראשונית במצבי משבר.

שם הקורס :

שם המרצה :	יזמות וחדשנות בחינוך הבלתי פורמאלי
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	פרופ' ליהוא זיסברג
דרישות קדם :	1 ש"ש, 1 נ"ז
סוג הקורס :	אין, רצוי ללמוד במקביל קורסים מבוא לחינוך בלתי פורמאלי
שנת הלימודים :	שעור (חובה)
	שנה א'

תיאור הקורס :

הקורס יעניק למשתתפים היכרות והזדמנות לתרגל חשיבה ביקורתית לגבי מהותם של מושגי המפתח יזמות וחדשנות במסגרת ארגונית ככלל ובמסגרת החינוך הבלתי פורמאלי בפרט, היכרות והבנה של מודלים תאורטיים העומדים מאחורי המושגים ויישומים במגוון הקשרים והיכולת לקשר בין המציאות היומיומית במסגרות חינוך בלתי פורמאלי ופתרונות אפשריים לקידום יוזמה וחדשנות בהישען על חומר הלימוד. הקורס יכלול התייחסות שיטתית להיבטים של: הבנת המושגים יוזמה, חדשנות, הדומה והשונה ביניהם; מודלים של יוזמה, חדשנות ויצירתיות במסגרות ארגוניות ומסגרות חינוך; יוזמה וחדשנות כהון אנושי וכנכס ארגוני; היכרות עם מושגים קשורים של הון אנוש, תרבות ארגונית ועוד היבטים הנתונים בקשרי גומלין עם התופעות במסגרות ארגוניות; גורמים מקדמים ומעכבים גילויי יוזמה וחדשנות בארגונים ככלל ובמערכת החינוך בפרט. ייעשה נסיון לעמוד על מאפייניה של מערכת החינוך הבלתי פורמאלית כמערכת העשויה דווקא להחזיר יצירתיות ויזמות במערכת החינוך הממלכתית; הטמעת יוזמות וחדושים בארגונים כניהול שינוי והטמעתו בארגונים.

חינוך בלתי פורמאלי – הלכה למעשה

שם הקורס :	אביהו סופר
שם המרצה :	2 ש"ש, 2 נ"ז
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	אין
דרישות קדם :	שעור (חובה)
סוג הקורס :	שנה א'
שנת הלימודים :	

תיאור הקורס

קורס זה עוסק בהיבט המעשי של החינוך הבלתי פורמלי בישראל כפי שהוא בא לידי ביטוי בשלושה מרחבי פעולה מרכזיים: 1. מרחב הפעולה הבית ספרי - החינוך החברתי-ערכי-קהילתי; 2. מרחב הפעולה המוניציפאלי - הרשות המקומית. יחידות ואגפי הנוער, המרכזים הקהילתיים ומרכזי הצעירים; 3. מרחב הפעולה של החברה האזרחית - רשויות מקומיות, בתי ספר, חינוך פורמלי ובלתי פורמלי. במהלך הקורס הסטודנטים יבינו כיצד מתנהל החינוך הבלתי פורמלי על זרועות הביצוע הרבות שלו בחברה הישראלית, יכירו את האתגרים עימם מתמודדים אנשי החינוך הבלתי פורמלי בשטח, וילמדו על מגוון דרכי התמודדות ויוזמות יצירתיות הפועלות כיום בעולם החינוך הבלתי פורמלי בישראל.

הכרת מסגרות בחינוך החברתי-קהילתי והבלתי פורמאלי

שם הקורס :	ד"ר אלי וינוקור, אבינועם יומטוביאן
שם המרצה :	4 ש"ש, 2 נ"ז
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	אין
דרישות קדם :	סדנה מלווה לעבודה המעשית בשנה א'
סוג הקורס :	שנה א'
שנת הלימודים :	

תיאור הקורס

הסטודנטים יחשפו למגוון הזירות, הארגונים, ובעלי התפקידים השונים הפועלים בשדה החינוך הבלתי פורמלי בישראל בכלל ובדגש על מחוז חיפה בפרט, תוך התייחסות לצורכיהם של ארגונים, קהילות, קבוצות ויחידים. הקורס משלב בין ההתנסות המעשית הכוללת סיור בשדה, מפגשים עם מומחים ובעלי תפקידים, ראיונות חצי מובנים ותצפיות, לבין ערכים מנחים ועקרונות העבודה בתחום, התפתחות אישית בתפקיד ועבודת צוות.

שם הקורס :	הכרת מסגרות (התנסות בחוג לחח"ק – שנה א')
שם המרצה :	אבינועם יומטוביאן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	2 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	אין
סוג הקורס :	התנסות (חובה)
שנת הלימודים :	שנה א'

תיאור הקורס :

מטרת ההתנסות בשנה הראשונה ללימודי הסטודנטים בחוג, שמתלווה לקורס "הכרת מסגרות בחינוך החברתי קהילתי ובחינוך הבלתי פורמלי", היא להפגיש עם השטח – עם המקומות השונים והמגוונים שבהם מתרחש החינוך הבלתי פורמלי, הלכה למעשה.

התנסות הכוללת 4-5 סיורים לימודיים, 4-5 מפגשים עם בעלי תפקידים במסגרות שונות של חינוך בלתי פורמלי, 5-6 סדנאות ללימוד תיאורטי ועבודה קבוצתית עם הסטודנטים, שבמהלכה הסטודנטים עצמם נבנים כקבוצה (שהרי כדי לבנות קבוצות, על הסטודנטים לחוות "על בשרם" את מהותו של התהליך). בנוסף הסטודנטים יבקרו באופן עצמאי ב-4-5 מוסדות/תכניות (לשם עריכת ראיונות ותצפיות מונחים).

בסוף השנה הראשונה יתבקשו הסטודנטים לארגן את הידע שצברו במסגרת עבודת גמר שתכלול ראיונות עם דמויות בולטות במגזר הבלתי פורמלי או לחילופין חקירה של ארגון הפועל בקהילה (עמידה על חזונו, מטרותיו, יעדיו, האתגרים שבפניהם הוא ניצב, תקציבים ופעילויות). באופן זה יעלה בידי הלומדים למפות את הנציגים המרכזיים שפעילים בזירת החינוך הבלתי פורמלי במחוז חיפה ובמחוז צפון.

שם הקורס :	פדגוגיות בחינוך הבלתי פורמאלי
שם המרצה :	ד"ר אלי וינוקור, אבינועם יומטוביאן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	2 ש"ש, 2 נ"ז
דרישות קדם :	הכרת מסגרות, שנה א'
סוג הקורס :	סדנה (חובה לשתי ההתמחויות)
שנת הלימודים :	שנה ב'

תיאור הקורס :

כחלק מהכשרתם לעבודה חינוכית חברתית עם נוער וילדים במסגרות שונות, הסטודנטים יחשפו למגוון מתודות וכלים מעשיים לשימוש בהנחיה, לדרכים לפיתוח יכולת שיח רפלקטיבי אישי ובינאישי בקרב החניכים ולעיצוב אקלים חברתי מיטבי. במהלך לימודים הסטודנטים יתמקצעו בבניית מערך מפגש על שלביו השונים, תוך המשך גיבוש תפיסת התפקיד וזהותם המקצועית. נושאי הלימוד יהיו מעגל שיח, משחוק, משחק תפקידים, רפלקציה בחינוך ובהדרכה, הנחיה ב-co, בוגר חונך צעיר, דינמיקה קבוצתית, ניהול דיון, שילוב סרט, סיפור ודרמה, דיון בדילמות ערכיות, התנסות באתגרים בשטח, הטיוול הקצר, O.D.T, סימולציות, ניתוח אירועים ועוד.

שם הקורס :	חינוך למיניות בריאה בגיל ההתבגרות
שם המרצה :	ד"ר לירון און
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	אין
סוג הקורס :	שעור (חובה לתלמידי התמחות קידום נוער)
שנת הלימודים :	שנה ב'

תיאור הקורס :

הקורס נועד לחשוף בפני הלומדים מושגי יסוד מעולם החינוך המיני לגילאי 11-18 ש' תוך כדי התנסות במגוון כלים, אשר יסייעו להגביר את המוטיבציה לעיסוק בתחום במסגרת עבודת החינוך ולפתח את תחושת הביטחון העצמי תוך הפחתת העכבות הרגשיות והתרבותיות המלוות שיח עם ילדים ובני נוער על נושא חשוב זה.

שם הקורס :	התמודדות פסיכו-חינוכית עם אלימות בני נוער
שם המרצה :	ד"ר לירון און
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם :	פסיכולוגיה של גיל הנעורים, ילדים ונוער במצבי משבר-מזיהוי להתמודדות
סוג הקורס :	שעור (חובה לתלמידי התמחות קידום נוער)
שנת הלימודים :	שנה ב'

תיאור הקורס :

הקורס יאפשר למשתתף לרכוש הבנה מעמיקה על שינויים הפיסיולוגיים, הקוגניטיביים, הרגשיים, החברתיים והמשפחתיים החלים במהלך גיל ההתבגרות ועל הקשר שלהם לביטויי תוקפנות ואלימות במסגרות חברתיות וחינוכיות. כמו כן יאפשר הקורס להכיר את גישות ההתערבות הנפוצות במקרים של אלימות וקשיי התנהגות של בני נוער במערכת החינוך ובמוסדות הרווחה.

שם הקורס : תכנון, פיתוח והערכת תכניות בתחומי החינוך החברתי-

קהילתי-תיאוריה ופרקטיקה

ד"ר מיכאל (מייק) נפתלי

שם המרצה :

2 ש"ש, 2 נ"ז

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

מבוא לחינוך בלתי פורמאלי

דרישות קדם :

שעור (חובה לתלמידי התמחות בחינוך חברתי-קהילתי)

סוג הקורס :

שנה ג'

שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

הקורס ישלב בין תיאוריה לפרקטיקה בתחום פיתוח תכניות חינוכיות, חברתיות וקהילתיות, תוך מתן דגש על חשיבה יזמית ובין מגזרית. במסגרת הקורס תתורגל חשיבה ביקורתית לבחירה מושכלת של תכניות בתחום. הקורס יעסוק ב"מסע" שבין חזון של תכנית חדשה או התאמה של תכנית קיימת לצרכים ספציפיים ועד הביצוע בשטח תוך דגש על צרכי הקהילה הספציפיים, המגבלות של עבודה בתוך ארגון וקהילה, שדות הכוחות השונים המשפיעים ופועלים על הזירה והקהילה ועוד. במסגרת הקורס ילמדו התלמידים כיצד לתכנן תכניות בזירות הפורמליות והבלתי פורמליות תוך שילוב והטמעה של משאבים ויכולות של ארגוני מגזר שלישי וארגוני חברה החברה האזרחית, ושימוש במגוון רחב של פרדיגמות בתחומי היזמות החברתית והיזמות החברתית העסקית.

במהלך הקורס תיסקרנה גישות ותיאוריות מרכזיות להגדרת "ארגוני המגזר השלישי", תוך סקירת מבנה המגזר השלישי בישראל, תפקידיו, התפתחותו, המדיניות כלפיו ויחסיו הגומלין שבין ארגוני מגזר שלישי וסביבותיהם. תיבחנה אסטרטגיות שונות להובלת שינויים חברתיים באמצעות יזמות חברתית ויזמות חברתית עסקית וילובנו גורמים ותהליכים המתווים את היחסים הללו והמשפיעים עליהם, כגון תהליכי הפרטה, שינויי מדיניות כלפי המגזר השלישי ותהליכי שינוי בחברה האזרחית, מקומה והשתמעותיה של היזמות החברתית בפלטפורמות אלכ"ריות והשפעותיה על מדיניות רווחה ציבורית, סוגיות של בעלות ושייכות של ארגוני אלכ"ר, אפקטיביות, הערכה ופיקוח על מוסדות אלכ"רים.

תקשורת בינאישית ועבודת צוות

ד"ר נטע ברנסקי

שם הקורס :

1 ש"ש, 1 נ"ז

שם המרצה :

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

פסיכולוגיה חברתית

דרישות קדם :

שעור (חובה לתלמידי התמחות בחינוך חברתי-קהילתי)

סוג הקורס :

שנה ב'

שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

אנשי חינוך, כמו אנשי טיפול, עושים שימוש רב בעצמם ובאישיותם, ככלי מרכזי בעבודתם המקצועית. פיתוח מודעות עצמית וזיהוי דפוסי תקשורת בינאישית, מעמיקים את ההיכרות שלנו עם עצמינו ומאפשרים לנו גמישות תפקודית בחוויית המפגש הבלתי אמצעי עם האחר. באמצעות קורס חווייתי, עשיר בהתנסות אישית וחברתית מעוררת חשיבה ותובנה, לצד חשיפה אל מודלים תיאורטיים ותרגול של כלים פרקטיים, ניתן לשפוך אור על מצבים מאתגרים בשגרת היומיום שלנו ובמצבי לחץ ולטפח תקשורת בינאישית יעילה.

קבוצת הלומדים תשמש כמדיום חווייתי שבו נתן יהיה להתבונן על דפוס תקשורת בינאישית בתוך קהילה לומדת. הלומדים יתנסו בקבוצה פתוחה למטרת צמיחה אישית ועבודה על מיומנויות של תקשורת בינאישית, אשר יסיעו בעבודת השדה העתידית במגע בינאישית במעגלי תקשורת שונים: בקרב קולגות, קשר עם קהילת תלמידי והורי המסגרת החינוכית במישור הפרטני ובסיטואציות קבוצתיות.

רטוריקה ותרבות הדיבור

שם הקורס:	
שם המרצה:	ד"ר יוסי בר
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם:	אין
סוג הקורס:	שעור (בחירה)
שנת הלימודים:	שנה ב'

תיאור הקורס:

הקורס יעסוק בישום המעשי של יסודות הרטוריקה בסיטואציות של תקשורת בין-אישית ותקשורת המונים. הקורס יתנהל בשני מישורים מקבילים: במישור המעשי נעסוק בהקניית כלים ומיומנויות להבעה בע"פ, בפיתוח המחשבה ובארגונה ובהעמקת השליטה בבניית טיעונים. במישור העיוני נעסוק בביקורת רטורית, נכיר טקסטים נבחרים ונתמקד הן בדרכי ההבניה הלוגית של מסרים והן ברטוריקה הסגנונית. הסדנה מבוססת על השתתפות פעילה של כל הלומדים וכוללת תרגילים ובצוע פרזנטציות מגוונות, ביקורת וניתוח התרגילים באמצעות טלוויזיה במעגל סגור, צפייה בנואמים בני זמננו וניתוח טקסטים רטוריים.

עבריינות נוער

שם הקורס:	
שם המרצה:	ד"ר נטע ברנסקי
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם:	אין
סוג הקורס:	שעור (בחירה)
שנת הלימודים:	שנה ב'

תיאור הקורס:

הקורס יתמקד בהיבטים שונים של עבריינות בני נוער: היבטים תיאורטיים, גורמי סיכון בקרב בני נוער, הקשר בין קורבנות בילדות לבין עבריינות בגיל הנעורים, הבדלי מגדר, עבריינות נוער באינטרנט, אלימות זדונית, התמכרויות ושימוש בסמים, עבריינות מין בקרב מתבגרים, הגירה ועבריינות. הדיון בנושאי הקורס יכלול מודלים תיאורטיים וסקירת מחקרים עדכניים. כמו כן נעסוק בסוגיית זכויות בני נוער במעצר, חוק הנוער וגישות התמודדות, טיפול ומניעה בעבריינות בני נוער. תיאוריות בנושא אלימות בני נוער. נעסוק בגורמי הסיכון להתנהגויות של אלימות וסטייה בקרב בני נוער, סוגי הפשיעה הנפוצים בקרב בני נוער. השינויים שחלו במגמות הטיפול וענישה של נוער עברייני, סוגיות אתיות הקשורות בטיפול בנוער עברייני. מחקרים עדכניים העוסקים בגישות והיבטים תיאורטיים כמו גם דרכי התמודדות, מניעה וטיפול בנוער עברייני. הסטודנטים יבקרו בהוסטל/מוסד שיקומי של נוער עברייני ויפגשו עם סגל העובדים.

תרבות הפנאי בקרב בני נוער	שם הקורס :
פרופ' ליהוא זיסברג	שם המרצה :
1 ש"ש, 1 נ"ז	היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :
אין	דרישות קדם :
שעור (בחירה)	סוג הקורס :
שנה ב'	שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

הקורס יעניק לסטודנט הבנה בנוגע מושג הפנאי בתרבות המודרנית והפוסט מודרנית, ומשמעותו הפסיכולוגית והחברתית במגוון הקשרים. הסטודנט יערוך היכרות עם מחקרים בנושא פעילויות פנאי, והיבטים של הבנה ותיעוד של פעילויות פנאי. מתוך כך הסטודנט יזכה להבנה של דינמיקה של פנאי בקרב ילדים ובני נוער בגילאי בית הספר : דפוסי התנהגות ושינויי מגמה, ולמשמעויות והשלכות של פעילויות פנאי על תפקוד והישגים לימודיים.

מנהיגות נוער	שם הקורס :
ד"ר ניצה שובסקי	שם המרצה :
1 ש"ש, 1 נ"ז	היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :
אין	דרישות קדם :
שעור (בחירה)	סוג הקורס :
שנה ב'	שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

מטרת הקורס לחשוף את הלומדים, שעתידיים להיות אנשי חינוך מובילים במנהיגות בני נוער, לתיאוריות בתחום המנהיגות בהקשרן להתפתחות המנהיגות של בני נוער, תכנון, ודרכי יישום של תכניות בשטח. במרכז הקורס תעמוד דילמה מנהיגותית. הלומדים יתבקשו לזהות דילמה שקשורה למנהיגות ומטרידה בני נוער. יוצג מודל לניתוח הדילמה, והחלופות לפתרון תידונה בזיקה לתיאוריות ולמיומנויות מנהיגות. בנוסף, יוצגו ויידונו היבטים פורמליים ובלתי פורמליים של תהליך המנהיגות של בני נוער, ותינתן תשומת לב למיומנויות מנהיגות מרכזיות, כגון : בסיסי הכוח של בוגרים ובני נוער, מנהיגות קלאסית, מנהיגות נשים ומנהיגות לרב-תרבותיות וצדק חברתי, תקשורת משתפת ויצירת צוות עבודה, ניהול פגישות הצוות, פתרון בעיות, קבלת החלטות, והתמודדות עם קונפליקטים. הקורס יתבסס על תיאוריות קלאסיות וחדשניות.

מבוא לרב תרבותיות

ד"ר רונדה סופר

1 ש"ש, 1 נ"ז

אין

שעור (בחירה)

שנה ב'

שם הקורס :

שם המרצה :

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

דרישות קדם :

סוג הקורס :

שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

הקורס יציג בפני הסטודנטים תופעות חינוכיות מתוך ראייה סוציולוגית ומקרו חברתית. ארגז הכלים של המושגים הסוציולוגיים : נורמה, ערך, סטטוס ועוד יוצע כדרך חילופית ומשלימה לניתוח הפסיכולוגי השכיח במוסדות להכשרת מורים. הסטודנטים ידונו וילמדו על השסעים המרכזיים בחברה הישראלית ועל המפגש המתוח בין תרבויות המשנה וזיקתו להישגים לימודיים.

הקורס יקנה ידע וכלים שיאפשרו השלכה ויישום של מושגים מרכזיים בסוציולוגיה כמו נורמה, ערך, סטטוס וסנקציה, על חיי היום יום ; הבנת רמת הניתוח הסוציולוגית, להבדיל מהפסיכולוגית ומיתר מדעי החברה ; הקניית ידע ופיתוח עניין לגבי השיח הציבורי והבעיות החברתיות בישראל ; להבין כיצד השתייכות של פרט לקבוצה חברתית משפיעה על מתווה חיו וסיכויי ההצלחה ; הבנת משמעות ותפקיד החינוך בחברת מהגרים רב תרבותית ולאומית כישראל.

הדרוזים- עדה ומסורת

פרופ' ניסים דנה

1 ש"ש, 1 נ"ז

אין

שעור (בחירה)

שנה ב'

שם הקורס :

שם המרצה :

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

דרישות קדם :

סוג הקורס :

שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

הקורס יעניק הכרה למבחר נושאים הדנים בתחומי הקהילה והחברה הדרוזית המתייחסים לשלושת ריכוזיהם במזה"ת : ישראל, סוריה ולבנון. מנושאי הקורס : שסעים בחברה הישראלית, מקומה של העדה הדרוזית בחברה הישראלית והאתגרים שכרוכים בחייה, היווצרות הכת, תולדות הדרוזים במזה"ת, הארגון העדתי של הדרוזים בישראל, סוריה ולבנון, המבנה החברתי של הדרוזים במזה"ת, מחזור החיים של הקהילה, מחזור החיים של הפרט, מעמד האישה, דיני משפחה, אתרים מקודשים, יחסי דרוזים עם זרים, הדרוזים בעידן המודרני.

שם הקורס: **חינוך לערכים בעידן הדיגיטאלי**

שם המרצה: פרופ' חנה שחר

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז: 1 ש"ש, 1 נ"ז

דרישות קדם: אין

סוג הקורס: שיעור (בחירה)

שנת הלימודים: שנה ב'

תיאור הקורס:

במהלך הקורס יסקרו מחקרים עדכניים בנושא ערכים. הקורס ידון במחיר האנושי הגבוה של סטנדרטיזציה ותחרות בחינוך ובמקומה המרכזי של השפה (אימוץ מושגים מן התחום העסקי): כלי החשיבה העיקרי שלנו, וגם – מקור התפיסות השגויות; אכפתיות, דאגה לזולת וסליחה כערכים אנושיים.

שם הקורס: **משחק בהוראה והדרכה**

שם המרצה: אביהו וצלר

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז: 1 ש"ש, 1 נ"ז

דרישות קדם: אין

סוג הקורס: שיעור (בחירה)

שנת הלימודים: שנה ב'

תיאור הקורס:

משחק הוא הדרך הטבעית שבה בני אדם לומדים, מתנסים, משתנים ומתפתחים. חשיבותו של המשחק לחינוך היא רבת ערך, משום שהוא מאפשר התנסות חווייתית ומהנה, שדרכה יכול התלמיד/החניך ללמוד על העולם ועל עצמו. המשחק מאפשר לקחת "סיכונים" בסביבה בטוחה, לאתגר יכולות ולנסות התנהגויות חדשות. המשחקים משמשים לילד ולבן הנוער כאימון לחייהם כבוגר ויוצקים בו תבניות התנהגות ויחסים כלפי הזולת.

התנאים שנבנים במשחקי שיתוף פעולה, על ידי הגדרת מטרה משותפת ואתגר משותף, מעודדים את המשתתפים להקשיב אחד לשני, להתחשב באחרים, לוותר, להיות רגישים וסבלניים, כל זאת על מנת להצליח במשימה המשותפת ביחד. משחקים כאלה בנויים כך שמצליחים רק ביחד, שיש תלות הדדית בין המשתתפים ושכל אחד תורם את יכולתו. ככל ששיתוף הפעולה יותר גדול כך מצליחים במשימה יותר מהר או יותר טוב. תרגול במשחקי שיתוף פעולה מפתח הרגשה קבוצתית, דאגה להצלחת הקבוצה ותחושה שאתה חלק מהשלם. השימוש במשחק כחלק בלתי נפרד מהוראה וחינוך מסייע למורים בהתמודדותם עם אתגרים במסגרת הכיתה, בית הספר והקהילה ומפיה במשתתפים מוטיבציה, החשובה מאוד להתפתחותם האישית והמקצועית.

הקורס יכול התייחסות להיבטים: חינוך ממושחך - הובלת תהליכים חברתיים-התנהגותיים-ערכיים בקבוצות השווים; תקשורת בונה אמון: ניהול שיח אישי וקבוצתי דרך משחקים; משחק ככלי ליצירת מרקם חברתי אינטגרטיבי בין תלמידים בעלי רקע תרבותי וחברתי שונה; משחק כלמידה בדרך ניסוי וטעייה - יצירת סביבה המאפשרת לתלמידים להתנסות ולפעול באווירה של "מורטוריום"; משחק ככלי מאזן בין חינוך לקראת הגשמת יעדים חברתיים לבין הגשמה עצמית של הפרט.

חינוך לקוסמופוליטיות

שם הקורס :

ד"ר אלי וינוקור

שם המרצה :

1 ש"ש, 1 נ"ז

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

אתגרי חינוך בארץ ובעולם ופדגוגיה ביקורתית

דרישות קדם :

שעור (בחירה)

סוג הקורס :

שנה ב'

שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

החברה בימינו עוברת טלטלות ותמורות בתחומים כמו כלכלה, פוליטיקה, אקולוגיה, קישוריות, חינוך ועוד. הקורס יבקש להציג את המענה שמציעה לאתגרים אלו ההשקפה הקוסמופוליטיות, הרואה בבני העולם חברים בקהילה אנושית אחת. תפיסה אתית-פוליטית זו, שראשיתה ביוון העתיקה, זוכה כעת לעדנה מחקרית מחודשת וכן לתרגומים חינוכיים מרתקים המבקשים להציע חזון חינוכי אלטרנטיבי לעולם המצוי בפרשת דרכים.

ההיחשפות לאתגרי המציאות החברתית בימינו מזה ולהגות הקוסמופוליטית כאלטרנטיבה חברתית-חינוכית מזה, תאפשר לתלמידים לפתח ראייה גלובלית ומקומית עמוקה ותהווה נדבך מהותי בהכשרתם כמנהיגים חברתיים-קהילתיים בתקופתנו. עם סיום הקורס יוכלו המשתתפים להפגין היכרות עם אתגרים חברתיים משמעותיים שניצבים בפני החברה בימינו; הבנה של תפיסות קוסמופוליטיות מרכזיות בשיח המדעי כיום והביקורת עליהן; הבנה ביקורתית של תרגומי התפיסות הקוסמופוליטיות לתחום החינוך; יכולת לעמוד על האפשרות/אי האפשרות שבמימוש ההשקפה הקוסמופוליטית בישראל.

אידיאולוגיות כלכליות-חברתיות אל מול האתגרים

שם הקורס :

החברתיים במאה ה-21

ד"ר מיכאל (מייק) נפתלי

שם המרצה :

1 ש"ש, 1 נ"ז

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

אין

דרישות קדם :

שעור (בחירה)

סוג הקורס :

שנה ב'

שנת הלימודים :

תיאור הקורס :

הקורס יאפשר לסטודנט להכיר ולהבין את מושגי היסוד בתיאוריה ובאידיאולוגיה שבשיח הכלכלי-חברתי העדכני, בארץ ובעולם; להכיר את הגישה המקובלת בדיסציפלינה הכלכלית אודות סוגיות מרכזיות בתחום הכלכלי-חברתי וכלפי כשלי שוק ואתגרי המאה ה-21; להיחשף לגישות כלכליות וחברתיות אלטרנטיביות ומודרניות, לפתח חשיבה "מחוץ לקופסא"; לנתח מקרים אמיתיים, מוצלחים וכאלו שנכשלו, להבין את הסיבות השונות למשברים התכופים בכלכלה הריאלית והפיננסית והצעות לפתרונות המונחות כיום על השולחן; לרכוש כלים ביקורתיים להתמצאות בתחומי הכלכלה והחברה וללמוד לקרוא "בין השורות". הסטודנט ירכוש יכולת ניתוח אנליטית של אירועים כלכליים ברמת המאקרו והמיקרו.

שם הקורס : תהליכים קבוצתיים ועבודה קבוצתית בקרב קבוצות ילדים

ונוער

שם המרצה : אבינועם יומטוביאן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז : 2 ש"ש, 2 נ"ז
דרישות קדם : הכרות מסגרות, סדנה מלווה התנסות שנה א'
סוג הקורס : סדנה מלווה התנסות שנה ב' (סדנה דידיקטית לשתי ההתמחויות)
שנת הלימודים : שנה ב'

תיאור הקורס :

לווי והדרכת הסטודנט תוך פיתוח מודעות, זהות אישית ומקצועית במקביל להתנסות המעשית בשנה ב'. הקורס עוסק בתהליכי גיבוש והדרכה של קבוצת בני נוער, תוך בחינת הסגנון האישי של הסטודנט וגישות הדרכה מגוונות. בתהליך הקבוצתי, הסטודנטים ילמדו אודות עצמם באמצעות האינטראקציה עם האחר, ויתנסו בהקשבה, בהתבוננות, במתן משוב, בפתרון בעיות ובמשחקי תפקידים. מטרת הקורס היא לאפשר לסטודנט לפתח הבנה בקשר למרכזיות הקבוצה בעבודה מול בני הנוער, הכרת מאפיינים, תהליכים ותפקידים בקבוצה. הקורס יכלול היבטים עיוניים שיעניקו לסטודנט פרספקטיבה המאפשרת הבנה עמוקה של הדפוסים הקבוצתיים לצד התנסויות חווייתיות שיאפשרו לו להכיר ולבחון שימוש בכלי הנחייה שונים. הסטודנטים יחוו על עצמם את גיבושם כקבוצה ועיצובם כקהילת מונחים לומדת ותומכת. במהלך ההתנסות המעשית הסטודנטים יתלוו בצמידים לאחד ממרכזי הנוער. הסטודנטים יצפו מקרוב ויתנסו בעבודתו של מדריך קבוצת נוער. פרויקט הנחית הקבוצות יתחיל משלב האיתור, ימשיך לראיון אישי עם בן הנוער ועם הגורם המערכת/הטיפולי (יועצת, מחנכת, מלווה קידום נוער, עובד סוציאלי, מדריך ישיר וכו') ויעבור דרך כל החוליות בשרשרת בניית הקבוצה עד לשלב הסיכום והפרידה בסוף השנה.

שם הקורס : בניית והנחיית קבוצה (התנסות בחוג לחח"ק – שנה ב')

שם המרצה : אבינועם יומטוביאן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז : 4 ש"ש, 4 נ"ז
דרישות קדם : סיום מוצלח של קורסי היסוד וההתנסות בשנה א'.
סוג הקורס : התנסות (חובה)
שנת הלימודים : שנה ב'

תיאור הקורס :

מטרת ההתנסות בשנתם הראשונה של הסטודנטים בחוג היא לעבור תהליך עמוק של בניית קבוצה, גיבושה והובלתה לאורך השנה. התנסות מעשית הכוללת השתלבות באחת המסגרות לעבודה עם קבוצת נוער נורמטיבית (למתמחים בחינוך חברתי-קהילתי) או עם קבוצת קידום נוער (למתמחים בקידום נוער) ברשות מקומית או אזורית במחוז חיפה / צפון (שני סטודנטים בכל מסגרת). במהלך השנה הסטודנטים יתנסו בעבודתו של מדריך קבוצת נוער, תוך כדי ליווי מצד המדריך הפדגוגי, מנהל המסגרת הקולטת וקהילת הסטודנטים התומכת בחוג. ההתנסות תתבצע לרוב בזוגות (הנחיה ב-co) ותיערך, תוך תיאום עם הגורם האחראי במועצה המקומית. פרויקט ההנחיה יתחיל משלב האיתור, ימשיך לראיון אישי עם בן הנוער ועם הגורם המערכת/הטיפולי (יועצת, מחנכת, מלווה קידום נוער, עובד סוציאלי, מדריך ישיר וכו') ויעבור דרך כל החוליות בשרשרת בניית

הקבוצה עד לשלב הסיכום והפרידה בסוף השנה. בשלב הסיכום יצופה מהסטודנטים להוביל פרויקט בקנה מידה שכונתי/מסגרותי עם קבוצת בני הנוער (מיזמים לדוגמה: בוגר חונך צעיר, פרויקט מנהיגות בית ספרי, סיוע לניצולי שואה, עבודה עם אנשים עם מוגבלויות וצרכים מיוחדים, פרויקט נראות [ניקוי חופים, גינות קהילתיות וכיוצא ב], פרויקט הסברה לצמצום אלימות ומניעת צריכה של אלכוהול וסמים ועוד).

שם הקורס: **זהות ואתיקה מקצועית של עובד החינוך הבלתי פורמאלי:**

ערכים וכלים

שם המרצה:	ד"ר אביטל הכט
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם:	אין
סוג הקורס:	שעור (חובה לשתי ההתמחויות)
שנת הלימודים:	שנה ג'

תיאור הקורס:

הקורס ילווה את הסטודנטים בתהליך הבנת המשמעות של גיבוש זהות מקצועית, יסייע בהבנת האתגרים הכרוכים בכך ויקנה כלים בפיתוחה הלכה למעשה של זהות מקצועית מודעת אתיקה. בתוך כך, הקורס יבקש להגביר את מודעות הסטודנט לחשיבות שבעיסוק באתיקה בעבודתו החינוכית-קהילתית וכן בגיבוש ובמימוש קוד אתי כחלק מתהליכי העבודה בקהילה בעלת ערכים משתנים.

שם הקורס: **גישות התערבות חינוכיות וטיפוליות בעבודה עם נוער**

שם המרצה:	ד"ר יוסי סורוקה
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש, 1 נ"ז
דרישות קדם:	אין
סוג הקורס:	שעור (חובה לתלמידי התמחות בקידום נוער)
שנת הלימוד:	שנה ג'

תיאור הקורס:

לכל גישה או מודל טיפולי יש מטרה דומה – לפתור בעיות; לבטל את קיומן, או לשנות אותן בדרך כלשהי. ההבדל ביניהן הוא בדרך שבה הן רואות את הבעיות, מגדירות אותן והדרך שהן מציעות לפתרון. בקורס המוצע יילמדו מודלים שתפיסתם מתייחסת אל קשיים של בני אדם בהקשר למצבי חיים משתנים, נורמליים לרוב, ולא כתוצאה של קונפליקטים תוך-נפשיים (אינטרה-פסיכיים). הגישות המרכזיות שילמדו הן "פתרון-בעיות, קצר מועד" שפותחה על ידי ווצלביק, פיש, וויקלנד (Watzlawick, Fisch, Weakland), "טיפול מציאותני" שפותח על ידי וויליאם גלסר (Glaser) William. כמו כן, תלמד התפיסה של "אינטליגנציות מרובות" שפותחה על ידי האורד גרדנר. למידת הגישות תדגיש את הרלבנטיות שלהן ליישומים במסגרות החינוכיות, התוך בית-ספריות והחוץ בית-ספריות.

שם הקורס :	התנהגויות סיכון בקרב בני נוער מנקודת מבט פסיכואנליטית
שם המרצה :	ד"ר לירון און
היקף הקורס בשי"ש ובני"ז :	1 ש"ש, 1 ני"ז
דרישות קדם :	פסיכולוגיה של גיל הנעורים, ילדים ונוער במצבי משבר-מזיהוי להתמודדות
סוג הקורס :	שעור (חובה לתלמידי התמחות בקידום נוער)
שנת הלימוד :	שנה ג'

תיאור הקורס :

הקורס יאפשר למשתתף לרכוש הבנה מעמיקה של הגורמים המסיעים לביטוי התנהגויות סיכון בקרב בני נוער ולשימורן מתוך נקודת המבט הפסיכואנליטית. הגישה הפסיכואנליטית קושרת בין התפתחות עולמו התוך-נפשי של הילד בשנותיו הראשונות לבין תופעות סיכון ופתולוגיה בגיל ההתבגרות. מסיבה זאת הלומדים בקורס יעמיקו בתיאוריות העוסקות בתוקפנות ומקורותיה מנקודת מבטם של פסיכואנליטיקאים מרכזיים, תוך בחינת הזיקה התיאורטית והמעשית בין גישותיהם לעבודת איש החינוך עם תוקפנות, ניכור ופגיעה עצמית בקרב בני נוער.

שם הקורס :	המדריך כמנהיג חברתי-ניהול פרויקטים קהילתיים
שם המרצה :	אבינועם יומטוביאן
היקף הקורס בשי"ש ובני"ז :	2 ש"ש, 2 ני"ז
דרישות קדם :	מתודות בחינוך הבלתי פורמלי, עבודה קבוצתית ותהליכים קבוצתיים בקבוצת נוער והשלמת ההתנסות בשנה ב'.
סוג הקורס :	סדנה מלווה לעבודה המעשית בשנה ג' (חובה לתלמידי התמחות בקידום נוער)
שנת הלימוד :	שנה ג'

תיאור הקורס :

הקורס יאפשר לזווי והדרכת הסטודנט לפיתוח מיזם ויישום פרויקט חברתי קהילתי במקביל להתנסות המעשית בשנה ג'. הקורס נועד לפתח במדריך החברתי - קהילתי זהות אישית ומקצועית באמצעות דיאלוג אישי וקבוצתי. במסגרת הקורס נעסוק בגיבוש חזון המדריך, בחירת התכנים והדגשים בפעילותו מבחינה ערכית וחברתית, ובניתוח המיומנויות הנדרשות לעבודתו בתחום. כמו כן, הדיון יתמקד בהכרת האתיקה המקצועית של עבודת המדריך באמצעות ניתוח דילמות אתיות וערכיות. הקורס מבקש להטמיע את הידע התיאורטי והמעשי הנרכש עד כה כצידה לדרך רגע לפני יציאת הסטודנט לשטח תוך שילוב התנסות פעילה ועבודה מסכמת.

יזמות חברתית וחברתית-עסקית

שם הקורס :

ד"ר מיכאל (מייק) נפתלי

שם המרצה :

1 ש"ש, 1 נ"ז

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

מבוא לחינוך בלתי פורמלי; חינוך בלתי פורמלי – הלכה למעשה; יזמות וחדשנות בחינוך הבלתי פורמלי.

דרישות קדם :

שיעור (חובה לתלמידי התמחות בחינוך חברתי-קהילתי)

סוג הקורס :

שנה ב'

שנת הלימוד :

תיאור הקורס :

במרחב החברתי הדינמי והסואן בן זמננו נעשה שימוש במגוון רחב של מושגים המנסים להבהיר ולפרש את ההתרחשות במרחב החברתי-כלכלי-תרבותי העכשווי.

חדשות לבקרים מושגים כגון "שליחות חברתית", "מעורבות חברתית", "אחריות חברתית", "אזרחות פעילה", "אחריות תאגידית", "מגזר שלישי", "חברה אזרחית", "מנהיגות חברתית", "יזמות חברתית", "יזמות חברתית עסקית", "יזמות חברתית מקיימת", "עסקים חברתיים", "כלכלה היברידית", "ארגונים דו תכליתיים" "שותפויות תלת מגזריות", "מלכ"רים", "אלכ"רים", "חל"צים", "קאופרטיבים קהילתיים", "PPP", נזרקים לחלל האויר, מבלי שיהיה ברור מה באמת משמעותם, היכן וכיצד הם עגונים מבחינה רעיונית, משפטית, מבנית וכיצד לחבר בניהם באיזה שהיא "מפה קוגניטיבית" ומצע רעיוני-חברתי-כלכלי מאחד.

המטרה המרכזית של הקורס היא להקנות לסטודנטים קשת רחבה של מושגים תיאורטיים, לצד הקניית מיומנויות ניהוליות ומעשיות מעולם התוכן של אלכ"רים ומיזמים חברתיים, זאת לצורך הבנת דרכי פעילותן וניהולן המקצועי וביכולתן לגייס את המשאבים – (הון אנושי, מיצוב ומשאבים פיננסיים) הנדרשים למימוש ייעודן החברתי-קהילתי.

מיומנויות בניהול

שם הקורס :

ד"ר אמיר להט

שם המרצה :

1 ש"ש, 1 נ"ז

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :

אין

דרישות קדם :

שיעור (חובה לתלמידי התמחות בחינוך חברתי-קהילתי)

סוג הקורס :

שנה ג'

שנת הלימוד :

תיאור הקורס :

הקורס יקנה הבנה תיאורטית ומעשית על הכישורים האישיים הנחוצים למנהל במערכת החינוך הבלתי פורמאלית, כגון: היכולת לנהל, לתכנן, לבצע ולפקח משימות ארגוניות; לבנות ולנהל תקציב; פיתוח כישורי משא ומתן; פיתוח וביצוע פרויקטים; מיומנויות תקשורת בינאישית עם גופים שונים בארגון. בקורס ינתן דגש על פיתוח יכולות המנהל בחינוך הבלתי פורמאלי והתנהלותו הארגונית-כלכלית, לרבות בניית תכנית עבודה, איזון תקציבי, קריאה וניתוח של דוחות כספיים.

שם הקורס :	עובד החינוך כיוזם וכמוביל שינוי חברתי-קהילתי : שולחן עגול ומעגלי שיח, מתיאוריה למעשה
שם המרצה :	ניב נבון
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	2 ש"ש, 2 נ"ז
דרישות קדם :	פדגוגיות בחינוך הבלתי פורמלי. קורס ביוזמה ובחדשנות בחינוך הבלתי פורמלי.
סוג הקורס :	סדנה מלווה (חובה לתלמידי התמחות בחינוך חברתי-קהילתי)
שנת הלימוד :	שנה ג'

תיאור הקורס :

במסגרת הקורס ילמדו המשתתפים על שימושיהם השונים של שולחנות עגולים ומעגלי שיח, יכירו ויבינו את מאפייני השיח המעגלי ואת יתרונותיו ביצירת אינטגרציה בין גופים שונים, בין הקהילה ומערכות החינוך הבלתי פורמלי וכמו כן בין הפרטים השונים המרכיבים קהילה אחת. השימוש בשולחנות העגולים ובמעגלי השיח יאפשר למשתתפים לבחון את זהותם האישית והמקצועית בעבודה הקהילתית. במקביל יבחנו מושגים מעשיים עיקריים בהובלת יזמה חברתית הנובעת ממיפוי מדויק של צורך, ומטרתה העצמת הקהילה תוך הטמעת מודלים ארגוניים המקדמים את הצלחתה, ויצירת שיתופי פעולה רבים ומורכבים ככל האפשר בין הגופים השונים העוסקים במלאכה.

שם הקורס :	הובלת פרויקט בקהילה (התנסות בחוג לחח"ק – שנה ג')
שם המרצה :	אבינועם יומטוביאן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	4 ש"ש, 4 נ"ז
דרישות קדם :	סיום מוצלח של קורסי היסוד וההתנסות של שנים א' וב'
סוג הקורס :	התנסות (חובה)
שנת הלימודים :	שנה ג'

תיאור הקורס :

מטרת הקורס היא לאפשר לסטודנטים להתנסות בהובלת פרויקט משמעותי בקהילה, על מנת לפתוח בפניהם צוהר למימוש מעשי של העקרונות התיאורטיים שנלמדו במהלך התואר ועומדים בלב המעשה החינוכי-חברתי.

במשך השנה הסטודנטים ישתלבו (בזוגות) במסגרת קהילתית הרלוונטיות לתחום התמחותם (למשל מתנ"ס, מרכז נוער או בית ספר) ודרכה יובילו פרויקט/מיזם חינוכי-קהילתי, משלב תכנונו, דרך שלבי ניהולו ועד להשלמתו המוצלחת. ההתנסות תמותג תחת קורת גג אחת כפעילות של זרועות קהילת המדריכים של החוג לחינוך בלתי פורמלי באקדמית גורדון, במטרה לעורר הדים בקהילה, לחשוף את הנושא החינוך הבלתי פורמלי לקהלים חדשים ולעודד מעורבות חברתית-קהילתית שתצמח "מלמטה".

באופן מפורט יותר, במסגרת ההתנסות הסטודנטים יתלוו על בסיס קבוע לפעילות במתנ"ס/בארגון בלתי פורמלי או פורמלי במחוז וייחשפו הן להתנהלות המדריכים, הן להתנהלות המסגרת הנחקרת ומנהלה והן לזיקה בין המסגרת הנחקרת לבין המערכת הקהילתית. לקראת אמצע השנה יצופה מהסטודנטים למפות את החוזקות והאתגרים של המסגרת הנחקרת בזיקה לצרכים הרלוונטיים בקהילה ולנסח על בסיס מיפוי זה יוזמה אחת שתוביל תהליך של העצמה בקהילה, לאשרה עם מנהל המתנ"ס/הארגון שאליה התלוו

ולחובילה. דגש מיוחד בהתנסות יינתן לתהליכים של הובלת שולחן עגול ומעגלי שיח בין בעלי העניין השונים
סביב תחום נוער/קהילה/פנאי בשכונה/במסגרת החינוכית הנבחרת.

שם הקורס :	חינוך חברתי קהילתי-מלמדה ליישום
שם המרצה :	ד"ר אלי וינוקור
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז :	2 ש"ש, 3 נ"ז
דרישות קדם :	מבוא לחינוך בלתי-פורמלי
סוג הקורס :	סמינריון
שנת הלימוד :	שנה ד'

תיאור הקורס :

הקורס מנחה את הסטודנטים לכתוב עבודה מחקרית המעוגנת בשדה החינוך הבלתי-פורמלי. במהלך הקורס הסטודנטים יתוודעו לספרות נבחרת העוסקת בהובלת תהליכים הנוגעים לחינוך הבלתי פורמלי ברשויות המקומיות, יחשפו לכלי מחקר רלוונטיים ויתנסו במחקר בקהילה. מחקרם של הסטודנטים יעסוק בתחום התמחותם ויכלול סקירה תיאורטית ובדיקה מעשית בשטח, לרבות איתור צרכים, זיהוי חוזקות וחולשות, הבלטת אתגר מרכזי וכתיבת הצעה לתכנית מעשית להתמודדות עם האתגר הנבחר בתחום התמחותם ברמה המוניציפלית. במהלך עבודתם הסטודנטים יכירו מקרוב תהליכים אקדמיים ומחקריים הכוללים: בחירת נושא, עיצוב שאלת מחקר, התמודדות עם ספרות מחקר, עריכת מחקר הצגתו בפני קהל שומעים בעל פה ובכתב. בסיומו של התהליך מצופה כי הסטודנטים יהיו מסוגלים לערוך אינטגרציה של כלל הידע והמיומנויות שנרכשו על ידם במהלך לימודים לכדי פרויקט גמר מחקרי ומעשי.